

Porno İçeriği Tüketimi ve Mastürbasyonun Bağımlılık Örüntüsü: Tüketici Deneyimleri, Tüketici Özellikleri ve İlişkisel Faktörler

Yazar(lar) / Author(s)

Arş.Gör. Dr., Burak Acar
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü,
Tokat-Türkiye.

e-posta: acarburak.tr@gmail.com.

Dr.Öğr.Üyesi, Habibullah Akıncı
Bozok Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi,
Sosyal Hizmet Bölümü, Yozgat-Türkiye.

e-posta: habibullah.akinci@bozok.edu.tr.
(Sorumlu Yazar/Corresponding author)

Prof.Dr., Ömer Miraç Yaman
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü,
İstanbul-Türkiye.

e-posta: omermirac@gmail.com

Makale Bilgileri/Article Information

Tür-Type: Araştırma makalesi-Research article
Geliş tarihi-Date of submission: 20. 10. 2023
Kabul tarihi-Date of acceptance: 28. 02. 2024
Yayın tarihi-Date of publication: 31. 05. 2024

Hakemlik-Review

Hakem sayısı-Reviewers: İki Dış Hakem-Two
External

Değerlendirme-Rewiev: Çift Taraflı Kör
Hakemlik-Double-blind

Etik/Ethics

Etik beyan- Ethical statement: Bu çalışmanın
hazırlanma sürecinde etik ilkelere uyulmuştur.
Benzerlik taraması- Plagiarism checks
Yapıldı-İntihal.net-Yes-İntihal.net

Etik bildirim- Complaints

ictimaiyat@alparslan.edu.tr.

ictimaiyatdergi@gmail.com

Çıkar çatışması-Conflict of interest

Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

The Author(s) declare(s) that there is no
conflict of interest

Finansman-Grant Support

Herhangi bir fon, hibe veya başka bir destek
alınmamıştır.

No funds, grants, or other support was
received.

Lisans- License

CC BY-NC 4.0

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.tr>

Atıf- Citation (APA)

Acar B., Akıncı H., Yaman Ö.M. (2024). Porno içeriği tüketimi ve mastürbasyonun bağımlılık örüntüsü: Tüketici deneyimleri, tüketici özellikleri ve ilişkisel faktörler. *İçtimaiyat*, 8(1), ss. 106-125. <https://doi.org/10.33709/ictimaiyat.1379016>

Öz

Bu araştırmanın amacı pornografi izleme ve eşlik eden mastürbasyonun nasıl bir davranış bağımlılığına dönüştüğünü anlamaya çalışmaktır. Bu amaç için altı erkek ve altı kadından oluşan bir çalışma grubundan veri toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış soru formu ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Fenomenolojik yaklaşım benimsenmiştir. Bulgular katılımcıların deneyimlerini, tüketim davranışlarını ve pornografi ile ilişkilerini içermektedir. Katılımcılar pornografi ile erken yaşlarda tanışmaktadırlar. Pornografi ile tanışmada arkadaşlar ve kişisel merak belirleyicidir. Katılımcıların çoğunluğunun ebeveynleri ile sorunlu ilişkileri olduğu aktarılmıştır. Pornografik içeriklere mobil cihazlardan ulaşıldığı belirtilmiştir. İlk tüketimlerin erotik içerikler olduğu aktarılrken, daha sonraki izlemeler işkence ve zarar verici ilişkilerin olduğu "hardcore" içeriklerdir. Sosyal medya pornografi bağımlılığı sürecinde etkilidir. Yazılı erotik içeriklerin paylaşıldığı "Whatpadd" sitesinin özellikle kadın katılımcılar tarafından ziyaret edildiği belirtilmiştir. Pornografik içerikler ilk deneyimlerde cinsel haz alma amacıyla tüketilirken, ilerleyen zamanlarda yeni ve farklı tür içerikler görmek amacıyla tüketimler gerçekleşmektedir. Pornografik içeriklere karşı tolerans gelişimi diğer bağımlılık türlerine benzer özellikler içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Pornografi, Tüketim, Bağımlılık, Cinsellik, Mastürbasyon.

The Addictive Pattern of Porn Consumption and Masturbation: Consumer Experiences, Consumer Characteristics and Relational Factors

Abstract

The purpose of this research is to try to understand how watching pornography and accompanying masturbation turn into a behavioral addiction. For this purpose, data were collected from a study group of six men and six women. Interviews were conducted with a semi-structured questionnaire. Qualitative research method was preferred. The phenomenological approach has been adopted. The findings include the experiences of the participants, their consumption behaviors and their relations with pornography. Participants are introduced to pornography at an early age. Friends and personal curiosity are decisive in getting acquainted with pornography. It was reported that the majority of the participants had problematic relationships with their parents. Some participants cited their childhood experiences, parental relationships and the emotional state that develops due to adolescence as the cause of pornography addiction. It has been stated that pornographic content is accessed from mobile devices. While it is reported that the first consumptions are erotic content, later viewings are "hardcore" content with torture and harmful relationships. Social media is effective in the pornography addiction process. It was stated that the "Whatpadd" site, where written erotic content is shared, was visited by female participants in particular. While pornographic content is consumed for the purpose of sexual pleasure in the first experiences, consumption takes place in order to see new and different kinds of content in the future. The development of tolerance to pornographic content includes features similar to other types of addiction.

Keywords: Pornography, Consumption, Addiction, Sex, Masturbation

1. Giriş

Pornografik içerikler, profesyoneller veya amatörler tarafından izleyiciyi cinsel olarak tahrik etmek amacıyla üretilen resim veya videolardan oluşmaktadır (Peter & Valkenburg, 2011). Bu tür görüntüler izleyicide cinsel heyecan ve uyarılma üretmeyi amaçlayan müstehcen içerikli materyaller olarak da tanımlanabilir (Kraus vd., 2017). Pornografik içerik izlemenin bir dürtüsel cinsel davranış olması (Karim & Chaudhri, 2012) düşüncesinin aksine bu eylemin doğası gereği bağımlılık yapıp yapmadığı (George vd., 2019) tartışmalı görülmekte ve ruh sağlığı alanındaki otoriteler tarafından onaylanmış bir teşhisten söz etmenin mümkün olamayacağı iddia edilmektedir (Grubbs vd., 2015).

Amerikan Psikiyatri Derneği (APA) tarafından hazırlanan ve ruhsal hastalıkların teşhisinde rehber olarak kullanılan Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı'nın beşinci revizyonu (DSM-5)'nda daha önceki sürümlerde yer alan 'İnternet Kullanım Bozukluğu' ile Hiperseksüel Bozukluğun (siber seks ve pornografi aşırılığı) her ikisi de daha fazla araştırma gerektiren maddeler kısmında aktarılmıştır. Dolayısıyla DSM-5'le birlikte pornografi bağımlılığı bir tanı olmaktan çıkartılmıştır. Bu konudaki en temel eleştirilerden birisi DSM-5'in internet kullanım bozukluğunu, internet pornografisi veya sosyal medya bağımlılıklardan ayırarak yalnızca oyun bağımlılığı ile sınırlandırması ve bağımlılık teriminden kaçınmasını içermektedir. İnternet kullanımının kendisi potansiyel olarak bağımlılık yapıyorsa, internet pornografisi kullanımının da bağımlılık yaptığı savunulmaktadır (Wilson, 2022). Cinsel davranış, internet bağımlılığı, kumar, alkol, nikotin, eroin, metamfetamin gibi bağımlılık yapıcı madde ve davranışlar üzerinde yapılmış çok sayıdaki nörolojik araştırma, tüm bağımlılıkların benzer temel bilişsel mekanizmaları değiştirdiğini ve bilinen bir dizi anatomik ve kimyasal değişikliğe sebep olduğunu doğrulamaktadır (Nestler, 2005; Volkow vd., 2010). Ayrıca Dünya Sağlık Örgütü'nün Uluslararası Hastalık Sınıflandırması kitapçığının 11. Revizyonunda (ICD-11) "Dürtü Kontrol Bozuklukları" içinde sorunlu pornografi kullanımı ve farklı kompulsif cinsel davranışların yer almaya devam etmesinde önemli bir etken olarak görülmektedir (Kraus vd., 2018).

1990'lı yılların ortalarından bu yana araştırmacılar pornografi ve bağımlılık üzerine çalışmaya başlamışlardır. Bu zamanlarda kişisel bilgisayarların işlem kapasitesinin artması ve daha kolay kullanılabilirliği, internete erişimin ve taşınabilir akıllı cihazların yaygınlaşması ile pornografiye erişim daha kolaylaşmıştır (Buzzell, 2005, s. 28). Önceden basılı dergi ve gazete biçimleriyle sınırlı olan pornografik içerikler, özellikle 2000'li yıllardan sonra çoğunlukla çevrimiçi olarak ulaşılabilir hale gelmiştir. Bir pornografi web sitesi olan Pornhub bünyesinde 11 petabaytlık verinin bulunduğunu ve bu içeriğin izlenmesinin 7000 yıl sürebileceğini belirtmektedir. Ayrıca 2019 yılında yayınladıkları rapor ile siteye ziyaretlerin 2013'e göre neredeyse üç katına çıktığı da aktarılmaktadır (*Biggest Porn Collection | How Much Porn Does Pornhub Have*, t.y.). Bunun dışında COVID-19 küresel salgını ile karantina ve sokağa çıkma yasaklarının olduğu süreçte de internet aracılığıyla pornografik içerikleri arama ve izleme eğiliminin arttığı da belirtilmektedir (Zattoni vd., 2021, s. 829).

Pornografi üzerine 2000'li yıllardan sonra artan araştırmalar, ruh sağlığı uzmanlarının pornografiye dayalı cinsel bağımlılık sorunları için tedavi arayan danışanların sayısında belirgin bir artışta belirttiklerini vurgulamaktadır (Mitchell vd., 2005, s. 498). Bu araştırmalardan birisinde (Buzzell, 2006) pornografi tüketicilerinin çoğunluğunun 18-25 yaş aralığındakiler olduğu aktarılmaktadır. Üniversite öğrencilerinin yaklaşık %50'sinin internette pornografi izlediğini bildiren çalışmalar

bulunmaktadır (Boies, 2002; Goodson vd., 2001). Araştırmalar ergenlik çağındaki erkeklerin yaklaşık %90'ının ve ergen kızların yarısından fazlasının bu tür içerikleri izlediğini göstermektedir (Sabina vd., 2008a; Svedin vd., 2011). Gençler arasında pornografik içeriklere ilgi, ergenlik döneminin özelliklerinden kaynaklanan cinsellik merakıyla ilişkilidir (Ybarra & Mitchell, 2005).

İnternet pornografisinin yaygınlaşmasında ve kullanıcılarının bağımlılık belirtileri taşımasında üç faktörün etkili olduğu belirtilmiştir. Bu faktörlerden birisi kolay erişimdir. Taşınabilir akıllı cihazların artması ile her an her yerde bu içeriklere erişmek mümkündür. Bir diğer faktör ise bu içeriklere erişimin düşük maliyetlerde olmasıdır. Son olarak bu içeriklere erişimin gizliliğinin sağlandığı düşüncesidir (Cooper vd., 2000, s. 87). Bu üç faktör internet aracılığıyla pornografiye erişimin yaygınlığının belirleyicileri olarak değerlendirilebilir.

Farklı araştırmalar da gençlerin ve özellikle ergenlerin pornografik içeriğe maruz kaldıklarını göstermektedir. Üniversite öğrencilerinden oluşan bir örnekleme katılımcıların %73'ü (erkeklerin %93,2'si, kadınların %62,1'i) 18 yaşından önce internet aracılığıyla pornografik içerikleri gördüklerini belirtmişlerdir (Sabina vd., 2008b, s. 691). Başka bir çalışmada 10-17 yaş aralığındaki çocukların %8'i daha önce kasıtlı olarak çevrimiçi pornografik içerikleri aradıklarını bildirmiştir (Ybarra & Mitchell, 2005, s. 478). Bir başka araştırmada ise 2000 ile 2005 yılları arasında istenmeden pornografiye maruz kalmada özellikle 10-12 ve 16-17 yaşındaki beyaz erkek çocuklarda artışın rapor edildiği aktarılmaktadır (Mitchell vd., 2007, s. 116).

Amerika (Husain & Trepal, 2021; Mitchell vd., 2007), İsveç (Häggström-Nordin vd., 2005; Malki vd., 2021; Mattebo vd., 2014; Svedin vd., 2011), Hong Kong (Lam & Chan, 2007), Almanya (Müller vd., 2013), Kanada (Morrison vd., 2004) ve Avustralya (Flood, 2007)'da özellikle adolesanlar üzerine pornografik içerikler ile alakalı çalışmalar bulunmaktadır. Türkiye'de de gençlerin cinsellikle ilgili tutum ve davranışlarını inceleyen çalışmalar (Askun & Ataca, 2007) olsa da gençlerin pornografi ve mastürbasyon ile ilişkilerini ve bağımlılık durumlarını inceleyen araştırmalar (Boğa, 2019; Ünübol vd., 2023) sınırlıdır. Dolayısıyla bu araştırma Türkiye'de pornografik içerik tüketimi ve mastürbasyon edinimine yönelik deneyimleri ele alan ilk çalışmalardan birisi olma özelliği taşımaktadır. Bu araştırma, pornografik içerik tüketimine yönelik ilk deneyimleri, bağımlılığa evrilen süreçleri, tüketim ritüelleri ve bu süreçlere eşlik eden alışkanlıkları incelemeyi amaçlamaktadır.

2.Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nitel araştırmayı, "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konulmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma" olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım & Simsek, 1999, s. 39). Nitel çalışma yöntemine uygun bir şekilde çeşitli sosyal ortamları ve grupları ya da bu ortamlarda yaşayan bireyleri inceleyerek cevaplar aramaktadır (Bruce L. Berg, 2019, s. 25). Bu araştırmada nitel desene göre veri toplanmasında katılımcıların konuya ilişkin düşüncelerinin daha detaylı ve derinlikli alınmasının hedeflenmesi etkili olmuştur. Araştırmanın veri toplama yöntemi fenomenolojik olarak desenlenmiştir. Fenomenolojik ya da olgusal yaklaşım bir grup bireyin bir fenomen (olgu) ile ilgili yaşamış oldukları deneyimin ortak anlamına işaret etmektedir. Fenomenolojinin amacı, bir

fenomenle ilgili bireysel deneyimleri evrensel nitelikteki bir açıklığa kavuşturmak (Özdemir, 2010, s. 26).

2.1. Çalışma Grubu

Başta pornografi olmak üzere tüm bağımlılıklara karşı farkındalık oluşturmak ve bağımlılıklara karşı bağımsızlık kazanmak amacıyla güden ve bir kendine yardım grubu olan Neverfap (*Hakkımızda - Neverfap Akademi*, t.y.) aracılığıyla kendini pornografi bağımlısı olarak tanımlayan 6 erkek ve 6 kadın olmak üzere 12 katılımcı çalışmaya dâhil edilmiştir. Tüm katılımcıların belirlenmesinde kartopu örnekleme metodundan yararlanılmıştır. İlk katılımcıya ulaşmak için Neverfap grubunun sosyal medya hesapları, Telegram veya Facebook gibi sosyal medya platformlarındaki kendine yardım grupları aracılığıyla iletişime geçilmeye çalışılmıştır. Kartopu örnekleme tekniği, evreni oluşturan birimlere erişmenin kolay olmadığı veya büyüklük ve temsil edilme gibi evren hakkındaki bilgilerin belirsiz olduğu durumlarda kullanılmaktadır (Baltacı, 2018). Kartopu örnekleme genellikle ulaşılması zor gruplarla veya gizlilik gerektirebilen durumlarda çalışılmasına imkân veren oldukça etkili bir örnekleme tekniği olarak görülür. Ayrıca, özellikle hassas veya özel konuların incelenmesi için değerli bir araç olarak değerlendirilmektedir (Waters, 2014). Araştırmada bulguların gerekli doygunluğa eriştiğine kanaat getirildiği süreçte katılımcılar ile yapılan görüşmelere de son verilmiştir. Araştırmaya gönüllü olarak katılan 12 katılımcının bazı bilgileri aşağıdaki tabloda aktarılmıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Yaş ve Cinsiyet Özellikleri

Katılımcı	Yaş	Cinsiyet	Katılımcı	Yaş	Cinsiyet
E1	21	Erkek	K1	29	Kadın
E2	23	Erkek	K2	22	Kadın
E3	28	Erkek	K3	19	Kadın
E4	18	Erkek	K4	18	Kadın
E5	24	Erkek	K5	22	Kadın
E6	19	Erkek	K6	25	Kadın

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri yarı yapılandırılmış mülakat formunun kullanıldığı görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Görüşmelerin ortalama 45 dakika sürmesi planlanmış ve çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar ile ruhsal bir görüşme yapılmamıştır. Katılımcıların daha önce herhangi bir ruhsal tanı aldığı sorgulanmamıştır. Yapılan görüşmeler ses kaydına alınmış ve yazıya çevrilerek analize hazır hale getirilmiştir. Katılımcılardan araştırmaya katılmaları için sesli onamları alınmıştır. Elde edilen veriler tematik olarak sınıflandırılmış betimsel analiz tekniğine göre yorumlanmıştır.

2.3. Veri Analizi

Nitel araştırmalarda, araştırmacının da veri analiz süreçlerine dâhil olarak araştırma konusu hakkındaki sosyal gerçekliği anlama çabası göstermesi beklenir. Bu araştırma türünde farklı veri analizi yaklaşımları bulunmaktadır. Bunlardan biri de “fenomonolojik analiz” yaklaşımıdır. Bu yaklaşımda katılımcıların bilişsel, ruhsal ve fiziksel değişimleri bir bütün olarak incelenmektedir (Özdemir, 2010). Bu bağlamda bu araştırmada nitel araştırmacının analiz türlerinden fenomenolojik

analiz yaklaşımı benimsenmiştir. Veri analizi süreci olguları tanıma, belirli gruplarda toplayıp sınıflandırma ve bu sınıflar ile bir bağlantı kurmayı amaçlayan bir çabayı ifade etmektedir (Dey, 1993).

Bu araştırmanın veri analizi sürecinde öncelikle elde edilen verilerin işlenmesi amaçlanmıştır. Bunun için ilk aşamada ses kayıtlarından oluşan verilerin yazılı bir metne dökümü gerçekleştirilmiştir. Daha sonra yazılı metinler tekrar okunarak kodlama aşaması için hazırlanmıştır. Kodlama sürecinde katılımcıların ifadeleri hiç değiştirilmeden *in-vivo kodlama* (Çelik vd., 2020) olarak temalandırılmıştır.

Kategori oluşturma sürecinde ise kodların hangi kategoriler altında toplanabileceği sorgulanmıştır. Bu aşamada araştırmanın amacına uyan, kapsamlı, kodların tek bir kategoriye dağıldığı ve kodun birbiri ile ilişkisinin olduğu kategorilerin oluşturulması önerilmektedir. Ayrıca kategori ve kodların birbirleri ile ilişkisinin görseller ile aktarılması da tavsiye edilmektedir (Merriam, 2009). Bu öneriler dikkate alınarak kategoriler oluşturulmuştur.

Oluşan kategorileri değerlendirme aşamasında daha önce yapılmış çalışmaların sunduğu bulgular ile karşılaştırma yapılarak sonuçlar tartışılmıştır. Analiz sürecinde nitel veri analizine özel bir bilgisayar yazılımı kullanılmamıştır.

2.4. Sınırlılıklar ve Güçlü Yanlar

Araştırmanın veri toplama sürecinde bazı sınırlılıklar ile karşılaşmıştır. Her katılımcının görüşme için 35-40 dakika arasında konuşabileceği sessiz ve insanlardan uzak bir yer bulma ihtiyacı hissetmesi araştırmanın bir sınırlılığı olarak ifade edilebilir.

Ayrıca katılımcıların araştırmacılar ile kendi cinsellikleri hakkında 35-40 dakika gibi bir zaman diliminde konuşabilmeleri için bir güven ilişkisinin de sağlanması gerekmektedir. Dolayısıyla katılımcıların pornografik içerikleri tüketme ve cinsellik deneyimleri konularında görüşlerinin kolaylıkla paylaşılması bir sınırlılık olarak aktarılabilir.

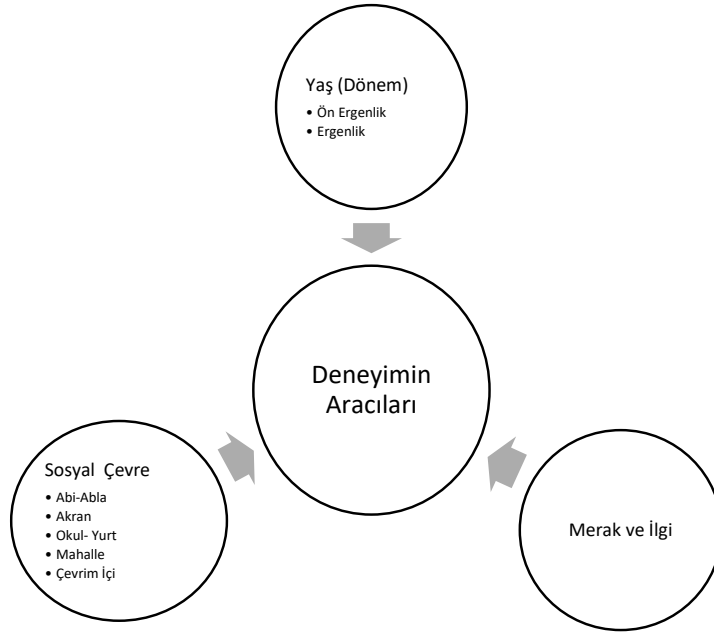
Araştırmanın güçlü yanı katılımcıların gönüllülük esasına bağlı kalarak deneyimlerini paylaşmaları neticesinde objektif bulgulara ulaşma özelliğidir.

3. Bulgular

Katılımcıların pornografi ve mastürbasyonu ilk denemelerinde hangi araçların rolünün olduğu, aileleri ile olan ilişkileri, çocuklukta deneyimleri, pornografik içeriklere hangi yollarla eriştiği, tüketim süreçlerindeki, tüketim araçlarındaki ve tüketim amaçlarındaki değişimleri üzerinden kategoriler oluşturulmuştur.

3.1. İlk Deneyimin Araçları: Yaş, Sosyal Çevre ve Merak

Pornografik içeriklerle ilk tanışma yaşlarının çoğunlukla çocukluktan ergenliğe geçiş döneminde olduğu aktarılmıştır. Yine bulunulan çevre ve merak faktörünün de bu süreçte belirleyici olduğunu aktarmak gerekmektedir. Katılımcılardan elde edilen verilerin bazı ortak özellikleri bulunmaktadır. Pornografik içeriklerin tüketiminin ve mastürbasyon davranışının ilk olarak genellikle ön ergenlik ve ergenlik döneminde deneyimlenmesi, arkadaş ve abi/abla gibi yakın çevre sistemleri içerisinde yer alan kişiler aracılığıyla bilgi sahibi olunması, okul, mahalle ve çevrim içi platformlar gibi mekânsal araçların geçmiş yaşam öyküsünde öne çıkması, cinselliğe ve farklı cinsiyete dair ilgi ve merak duygusunun motive edici bir etkiye sahip olması bu özellikler arasındadır (Şekil 1).

Şekil 1: Porno Tüketim Deneyiminin Aracıları ve Alt faktörleri

Elde edilen veriler sonucunda pornografik içeriklerle ilk tanışma yaşının büyük oranda 11-14 yaşları arasında olduğu görülmektedir. Ancak katılımcılar arasında ilk deneyim yaşının 7-9 yaş aralığında olduğu örnekler de bulunmaktadır. Mahalle veya okul gibi mekânlarda abi, abla veya arkadaşların aracılığıyla ilk deneyimlerin gerçekleştiği tespit edilmiştir. Fiziksel ortamın dışında çevrimiçi ortamlar, sohbet odaları ve oyun grupları da çocukların merak duygularının harekete geçirildiği yerler olarak değerlendirilebilir. Bunun dışında arkadaşlarından bağımsız olarak kendi meraklarının da bu süreci başlattığını belirten katılımcılar da bulunmaktadır.

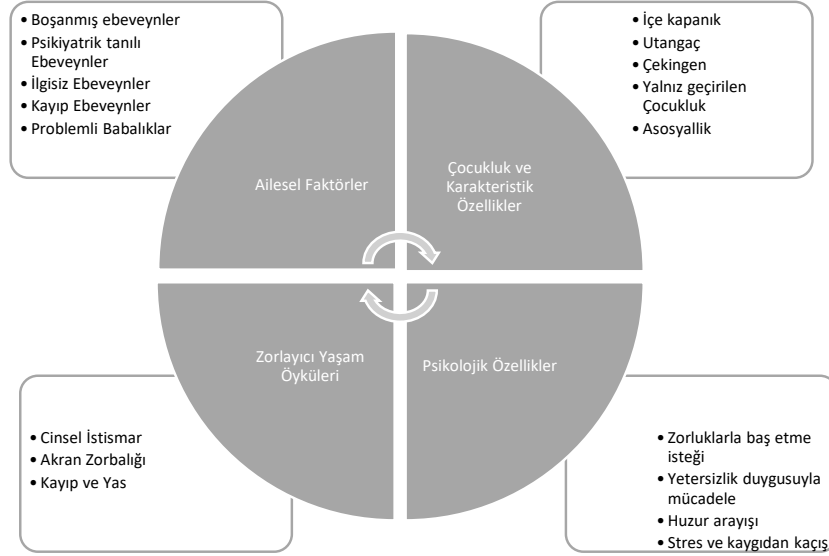
“Ben cinselliği küçüklüğümden beri seviyorum. Yani daha ilkokula başlamadan beri seviyorum ben.” (E3, 28)

Akranlar arasında sosyal ilişkiler aracılığıyla yayılan pornografik içerikler merak faktörünün de etkisiyle cinselliği öğrenen ergenler için cazibeli bir hal almaktadır. Örneğin köyünde büyüklerinin porno kasetleri izlediğine yönelik bilgi edinen E3, cinselliğe yönelik artan ilgi ve merakını şu şekilde yansıtmaktadır:

“Köydeyken büyüklerimiz bazen İstanbul’dan kaset maset getirirlerdi. Şerefsizler kendi kendilerine izleyip, bize bir şey izletmiyorlardı da ama biz biliyorduk içeride ne izliyorlarsa.” (E3, 28)

3.2. Pornografik İçerik Tüketiminin İlişkisel Faktörleri

İlişkisel faktörler, katılımcıların doğrudan veya dolaylı olarak pornografik tüketim ve mastürbasyon davranışına başlatıcı, sürdürücü veya arttırıcı katkı sunan özellikleri ifade etmektedir (Şekil 2). Ailesel faktörler, çocukluk yaşantıları, zorlayıcı yaşam öyküleri ve psikolojik etmenlerin rolü ile kişiler pornografik içerikler ve mastürbasyon ile bağımlılık örüntüsü içeren bir ilişki kurmaktadır.

Şekil 2: Pornografik İçerik Tüketimine Yönelik İlişkisel Faktörler ve Alt Değişkenler

Ergenin veya genç yetişkinin ailesine karşı güçlü bağlarının olması bir koruyucu faktör olarak değerlendirilebilir. Bunun yanında çocuğu ile yakın ilişki kurmaktan uzak olan ebeveynler çocuklarında psikososyal sorunlara neden olabildiğini ve ismi geçen bağımlı davranış pratiklerine zemin hazırladığını söylemek mümkündür. Örneğin K1, yalnızlığıyla küçük yaştan itibaren baş etmek zorunda kalarak kendi ifadesiyle “hayalleriyle yaşamaya” alışmış ve kendisine iyi bir ebeveyn veya arkadaş olarak hayallerini seçmiştir.

“Daha çok dediğim gibi böyle hayallere gömülen bir insandım. Toplumdan uzak, yalnız başına kalan, yalnızlığı da aslında çok fazla sevmeyen ve daha çok hayalleriyle yaşayan biriyim. Aile hissini çok bilmem. Böyle hani benimle ilgilenen annem babam olmadığı için çok böyle yalnız kaldım bu yüzden ve o filmi izlediğim zamanda da yalnızdım.” (K1, 29)

Bazı katılımcılarda ebeveynler arasındaki şiddetli geçimsizliğe veya boşanma sürecine olan tanıklıklar, çocukluk döneminde baş etmesi zor bir yaşamı beraberinde getirmektedir. Bu tür aile ilişkilerine maruz kalan çocuklar için özellikle pornografik içeriklerin kendileri için birer kurtarıcı, sorunları unutturucu ve huzur verici bir araç olarak algılanmasına neden olabilmektedir.

Katılımcıların önemli bir kısmı çocukluk dönemlerini içerik kapanık, utangaç, çekingen, yalnız ve asosyal kavramlarıyla aktarmışlardır. Çocukluk çağında hissedilen şiddetli yalnızlık duygusu pornografik içerik tüketimi ve sosyalleşme pratiklerinde bir belirleyici faktör olarak kabul edilmektedir. Yalnızlık duygusu ve pratiği özellikle zaman ve muhakeme yeteneğinin çok gelişmediği çocukluk döneminde sosyal ilişkileri sınırlandıracak davranışlara yol açabilen bir faktördür. K1, yalnızlıklarını ve buna yönelik çözüm arayışlarını şöyle ifade etmektedir:

“Böyle hani benimle ilgilenen annem babam olmadığı için çok böyle yalnız kaldım. Bu yüzden ve o filmi izlediğim zamanda da yalnızdım. Kardeşim de konuşmuyor falan, ablamla da çok yüzeysel bir ilişkimiz vardı.” (K1, 29)

Zorlayıcı ve travmatik yaşam öyküleri bağımlılıkların her zaman doğrudan bir nedeni olarak kabul edilemese de özellikle araştırmaya katılan katılımcılar için dolaylı ancak kuvvetli etkilere sahip

olduğu düşünülmektedir. Bir seferlik ya da süregelen olumsuz yaşam deneyimleri özellikle çocuk yaşlardaki bireylerin problemlerle baş etme ve çözme becerilerinin yetersizliği ile gençlik ve yetişkinlik dönemine aktarılan psikososyal sorunlar ortaya çıkarabilmektedir.

Bu araştırmaya dahil olan katılımcıların; boşanma, fiziksel şiddet, istismar, zorbalık, yalnız, yetersiz ve değersiz hisset(tiril)mek gibi bir takım psikolojik ve sosyal zorluklara maruz kaldıkları görülmektedir. Katılımcıların önemli bir kısmı için mastürbasyon veya porno izleme davranışları bu zorlayıcı yaşamlarla baş etme dönemlerine denk gelmiş olması dikkat çekicidir.

Çocuk yaşta sorunları unutmamanın, problemlerle baş etmenin bir yolu olarak keşfedilen haz davranışları gençlik ve yetişkinlik dönemlerinde de karşılaşılmaması muhtemel problemlerde benzer davranış reflekslerine yol açabilmektedir. Çocukluklarında maruz bırakıldıkları zorlayıcı ve travmatik yaşam deneyimleri, zorluklarla mücadele edememeye, yetersiz hissetmeye ve baş etme becerilerini geliştirememeye neden olmakta; dolayısıyla porno ve mastürbasyon yok sayma, kaçma veya unutma gibi davranışların aracısı haline çok daha kolay gelebilmektedir. “Bitik Erkekler” başlıklı çalışmada özellikle erkeklerin pornografi ve video oyunlarının aşırı tüketiminin gerekçeleri arasında dağılmış ailelerde büyümenin ve babasız ailelerdeki rol model eksikliğinin etkisinden bahsedilmektedir (Zimbardo & Coulombe, 2017).

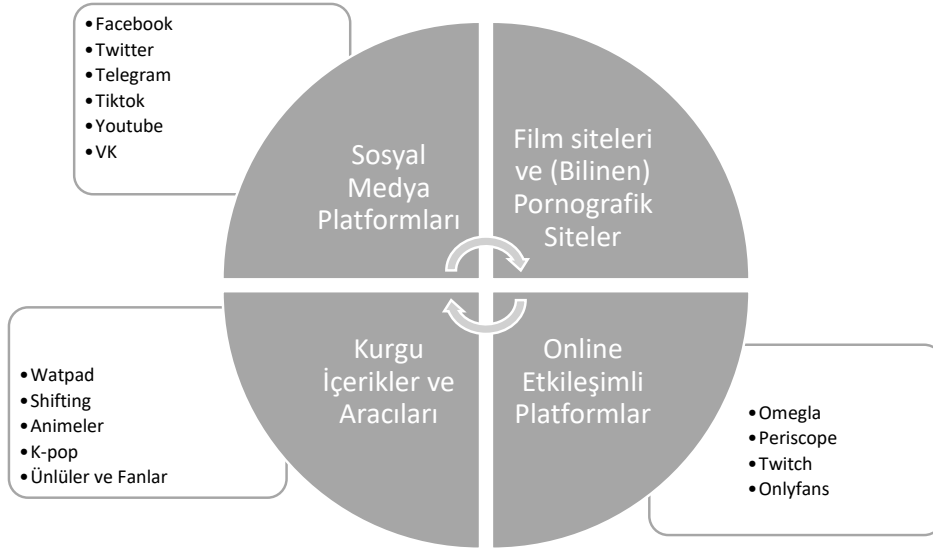
Katılımcıların geçmiş yaşamlarında deneyimledikleri bazı olaylar pornografi ve mastürbasyon ile kurdukları ilişkide bir tetikleyici olay olarak değerlendirilebilir. Küçük yaşlarda yaşanan istismar ve zorbalık davranışları iyi-kötü ayrımının aktarılamadığı ve paylaşım kültürünün benimsetilemediği çocuklarda kalıcı etkiler bırakabilir.

“Ben kötü bir çocukluk geçirdim. Zorbalık yaşadım, ilkokuldan ortaokula kadar devam etti. Baba baskısı vardı biraz ondan sonra. Hani mesela ben çocukluğuma dönmeyi hiçbir zaman istemem. Yani çocukluğumu yaşamayı istemem. Kötü şeyler geçti başımdan. Çocuklukta işte dayak yiyordum, öğretmenlerimden azar işitiyorum, baba baskısı vardı, aile baskısı falan vardı. O yüzden çocukluğunu çok özleyen birisi değilim.” (E5, 24)

3.3.Pornografik İçeriklere Erişim Tercihleri

Katılımcıların pornografik içeriklere hangi araç ve yöntemler ile ulaştıkları çeşitlilik gösterebilmektedir. Burada, gelişen teknolojiden ve herkes için ve kolaylıkla ulaşılabilir imkanlar sunan İnternet bağlantısının rolünü özellikle belirtmek gerekir. Pornografik içeriklere ulaşımın ortak aracı olarak günümüzde internet öne çıkmaktadır (Şekil 3).

Şekil 3: Pornografik İçeriklere Erişim Tercihleri ve Yöntemleri

Katılımcılar sosyal medya kullanımını pornografi ve mastürbasyon bağımlılığına yol açan veya mevcut tüketimi tetikleyerek arttıran bir araç olarak değerlendirmektedir. Bazı katılımcılar sosyal medya platformlarının pornografik içeriğe erişimi kolaylaştırdığını şu şekilde aktarmaktadır:

“Ben eskiden Facebook kullanıyordum. ...facebook'ta bazı gruplar vardı. Orada bu tür cinsel içerikler paylaşıyordu. O gruplarda yoktum ben ama o gruplara yakın bir grup vardı. Normalde mizah yapıyordu. Ama o tür içerikler de paylaşılan o bahsettiğim mizah grubu şimdi reddit'e geçmiş ve reddit daha özgürlükçü bir platform olduğu için daha serbest.” (E2, 23)

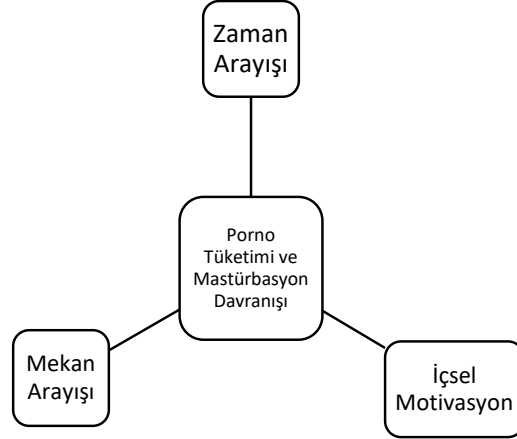
Pornografik içeriklerle tanışan katılımcıların ilerleyen süreçlerde pornografi yıldızlarını takip ederek ve favori sitelerini ziyaret ederek bu davranışlarını alışkanlık olarak daha da pekiştiren deneyimler yaşadıkları aktarılmaktadır. Pornografik içeriklerin türleri de farklılık gösterebilmektedir. Pornografik içerikli yazılı metinlerin kullanıcıların hayal dünyasına hitap eden bir özellikte olduğu aktarılabilir. Katılımcılar özellikle mastürbasyon sürecinde hayal etmenin rolüne vurgu yapmaktadırlar. Arzuladıkları sahneler ile hayal kurarak mastürbasyon yaptığını aktaran katılımcıların çoğu kadındır. Örneğin bir kadın katılımcı yazılı içeriklerin paylaşıldığı bir platform olan *wattpad* aracılığıyla pornografik içeriklere sahip kurgulanmış metinlere ulaşip okuyarak ve hayal ederek mastürbasyon yaptığını aktarmaktadır.

“Öyle zevk, porno bağımlılığım yoktur. Benim daha çok hayal gücüyle diyelim biz buna. ...Normalde ben hayalini kurduğum zaman mastürbasyon yaparım. Ama depresyondayken Google'a işte o linklere falan bakıyorum. Yani resme ihtiyaç duyuyorum o kadar yani...” (K1, 29)

Erişim tercihlerini pornografik içeriğe en kolay ve hızlı yoldan ulaşım seçenekleri belirlemektedir. Bu konuda sosyal medya platformları katılımcıların sıklıkla kullandığı araçlardır. Diğer yandan ücretli uygulamalar ve etkileşimli web siteleri de tercih edilmektedir.

3.4. Pornografik Tüketime Yönelik Düşünel Yönelimler

Porno bağımlılarının öne çıkan özelliklerinden birisi de pornografik içeriklere ulaşabilme, pornoyu nasıl ve nerede izleyebileceklerine yönelik bir dizi düşünel çaba harcadıklarıdır. Bu düşünel çabalar 3 farklı şekilde öne çıkmıştır. Bunlar zaman arayışı, mekân arayışı, içsel motivasyon şeklinde ifade edilebilir (Şekil 4).

Şekil 4: Pornografik Tüketim ve Mastürbasyon Davranışına Yönelik Düşünel Yönelimler

Katılımcıların önemli bir kısmının mekân arayışındaki ilk tercihi kendi odaları olmaktadır. Katılımcıların kendilerine ait odaları olması özellikle pornografik tüketim ve mastürbasyon davranışı konusunda öz kontrollerini kaybettikleri andan itibaren bağımlılığı sürdürdükleri ya da artırdıkları bir yer haline gelebilmektedir. Özellikle ebeveynlerin bu konudaki farkındalığının veya ilgilerinin az olması ise çocukları doğrudan bu içeriklere maruz kalma sürelerini artırmaktadır. Katılımcıların en çok başvurduğu yöntemlerden birisi ders çalışma bahanesiyle odaya çekilme ve kapıyı kilitleme olmaktadır.

“(Telefon) Sürekli elimin altında olduğu için çabuk ulaşıyordum ve kendime ait odamın kapısı kilitleti ya da ne bileyim odam zaten dip köşede idi pek de uğranılmıyordu yani.” (E6, 19)

Katılımcıların kriz anları olarak belirttiği mastürbasyon isteğinin yoğunlaştığı zaman dilimlerinde bir kafeteryanın, misafiriğe gidilen bir evin veya kütüphanenin tuvaleti porno izleme ve mastürbasyon davranışının gerçekleşmesi için uygun bir mekân olabilmektedir.

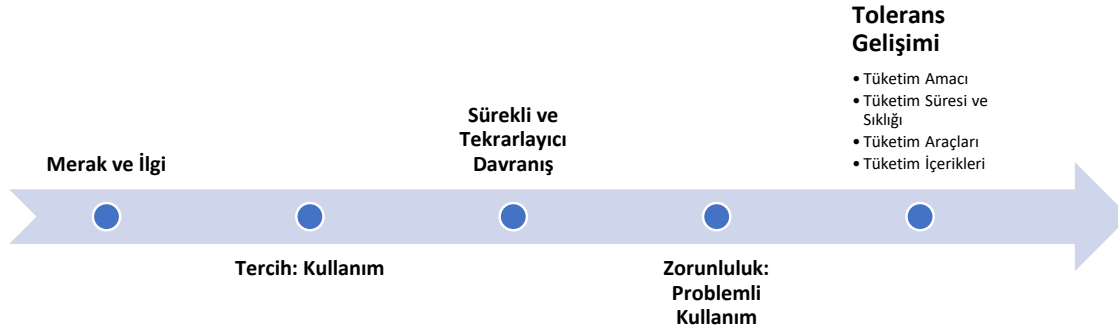
Porno ve mastürbasyon alışkanlığı olan katılımcıların zaman olarak tercihleri gece, evde kimsenin olmadığı vakitler veya herkesin uyuduğunu düşündükleri anlar olmaktadır. Genellikle evde, yurttan veya odada kimsenin olmadığı zamanlar, herkesin kendi odasına çekilebildiği akşam saatleri veya herkesin uyuduğu gece saatleri tercih edilmektedir.

“Geceleyin daha güzel bir zaman dilimi oluyor çünkü benim de işim bitmiş mesela.” (K6, 25)

Porno ve mastürbasyon için katılımcıların benzer zaman ve mekân tercihleri bulunmaktadır. Bunun dışında yoğun olarak mastürbasyon davranışını arzuladıkları zaman dilimlerinde zaman ve mekânı uygun hale getirecek motivasyonlara sahip oldukları da belirtilmelidir.

3.5. Pornografik Tüketime Yönelik Davranışsal Yönelim ve Değişimler

Porno ve mastürbasyon eyleminde bulunan katılımcıların, ilk kullanımdan bugüne kadar yaşadıkları deneyimler incelendiğinde; tüketim amaçlarında, tüketim sıklıklarında, tüketim araçlarında ve içeriklerinde önemli değişimler yaşandığı görülmektedir (Şekil 5). Bu değişimler merakla başlanan bir sürecin bağımlılığa evrilmeye aşamalarını, tolerans gelişimini, bağımlılık sonrası yaşanan kişisel deneyimleri göstermesi açısından oldukça önemlidir.

Şekil 5: Pornografik Tüketim Bağımlılığına Evrilen Davranışsal Süreçler ve Değişimler

3.5.1. Tüketim Amacında Değişim

Katılımcıların tamamı için porno izlemek öncelikle bir merakla başlamakta, haz duygusunun yeniden yaşanması tercih edilmekte ancak tekrarlayıcı davranışlar ve beklentiler sonucunda haz duygusundan daha fazla elde etmeye yönelik kontrol edilemeyen şiddetli istekler ortaya çıkmaktadır. Bu aşamadan sonra bir dönem tercihen izlenen pornografik içerikler mental olarak arzulanan birer nesnelere dönüşmektedir.

“Karşı koyamıyorum ben buna hani? Yani. Şöyle söyleyeyim ya, ben bunu uyuşturucu bağımlılığı gibi görüyorum. Sigara bağımlılığı gibi görüyorum ama bir süre sonra insan gerçekten karşı koyamıyor buna.” (E5, 24)

“Kesinlikle ayrı bir uyuşturucu bağımlısı gibi ilk başta isteğinle başlıyorsun. Sonrasında artık onu damara veremediğin zaman krizler gelmeye başlıyor. Nasıl krizler oluyor? Libidon inanılmaz yükseliyor. Beyin tamamen onu istiyor. Açlığın bile uykusuzluğun bile önüne geçebilecek seviyede tamamen onu aramaya başlıyoruz. Maruz kalmaya başlıyorsun ve amaç tamamen direk top seviyeye ulaşma oluyor. Direkt gitmez böyle. En kısa sürede yapayım, top seviyeye ulaşıp boşalayım mantığında oluyoruz.” (E6, 19)

E1 ise tercih ve zorunluluğa yönelik ayrımı tekrarlayıcı PMO (Pornografi, Mastürbasyon ve Orgazm) davranışına göre değerlendirerek kendi durumunu şöyle ifade etmektedir:

“Bir tercih meselesi olarak kalsaydı hani bir günde 2-3 defa yapmaya ihtiyaç duymazdım veya haftada 4-5 defa yapmaya ihtiyaç duymazdım. Çünkü inaniyorsak buna tatmin olmuşuzdur ve tamamdır ama yaptıktan sonra tekrar ikincisi ne zaman yapacağım diye düşünmeye başlıyorsunuz.” (E1, 21)

3.5.2. Tüketim Süresi ve Sıklığında Değişim

Porno içeriği tüketiminin süresi ve sıklığı bir dizi değişimler göstermektedir. Yukarıda ifade edildiği gibi merak duygusuyla keşfedilen içerikler tercihen ve az sıklıkta tüketilirken, bağımlılığa yönelik ilerleyen süreçlerde izleme süresi ve sıklığında önemli bir yükseliş olmaktadır. Bu aşamadaki

değişimi “daha az zamanda, daha az porno, daha fazla tatmin”den “daha fazla zaman, daha az porno, daha az tatmin” şeklinde çözümlenmek mümkündür. Bu aşamada izleme süresi kadar sıklığı da önemli ölçüde artmaya başlamıştır:

“Yani günde 8-9 saat. İşim yoksa o günkü bana eğlence olacak tek şey oysa zaten bir süre sonra hayatınızın tamamını da ele geçirdiği için 8-9 saati buluyordu.” (K4, 18)

“Haftada 12 vardır. Günde 2 defa yapıyordum. Hatta mesela farz edelim ertesi gün özür dileyip 3-4-5 kere yapıyorum.” (E5, 24)

“Ben günde 3-4 defa yaptığımı hatırlıyorum.” (E6, 19)

İzlemeye yönelik talep fazlayken, zamana yönelik talebin daha az olduğu bu aşamadan kısa bir zaman sonra değişimler devam etmektedir. Kişi bu noktada artık daha fazla zamanda en yeni, en farklı ve en ideal içeriklere ulaşmak için çaba içerisinde girmektedir. Bu aşamada kişinin durumu, izleme arzusundan içerik arama bağımlılığına evrilmiştir. Katılımcılardan bazıları bu durumu şu şekilde özetlemektedir:

“Sürekli kafadaki şeyin oraya aktarılmış halini bulmaya çalışıyorsun. Yani ben kafamda bir şey kurdum ve bunun en iyi şekilde yansıtını aramaya çalışıyorum ve bir saat boyunca bunu yapmaya devam ediyorum. Buna mastı (mastürbasyon) katmıyorum. Buna boşalmayı katmıyorum. Sadece kendi istediğim şeyi aramaya çalışıyorum. Sürekli, sürekli bunu aramaya çalışıyorum.” (K4, 18)

“Birkaç sayfa açıyorum. Mesela her bir sayfa baştan diyelim ki: on-on beş tane video var hani? Sırf en iyisini buluna kadar üç-dört sayfa dolaşmışlığım var. Yani sadece arama kısmına yarım saatim ya da 1 saati vermişliğim var.” (K6, 25)

Pornografi sitelerinin sürekli güncellenmesi katılımcıların yeni içeriklere olan ilgisini canlı tutmasına da neden olmaktadır. Böylesi bir durum zaten mevcut olan ‘arama bağımlılığı’ daha şiddetli hale getirebilmektedir:

“Hani birçok video sayfalarca hani o listelerde böyle geçersin geçersin, sürekli sürekli başka birisine geçersiniz. Bir bakmışsınız elli-altmış sayfa geçmiş hâlâ şeyi arıyorsunuzdur ama. Hani en iyi videoyu sizi tatmin edecek videoyu aramaya devam ediyorsunuz. ...İzlediği video belki beş dakikalık videoda olabilir, yirmi dakikalık videoda olabilir. Ama onu aramak zaten iki saat sürüyor asıl şeye ulaşmak için.” (E1, 21)

“Zaten esasen orada görmek istediğimiz şey, herhangi bir cinsel birleşimden ziyade yenilik daha farklı neler olabilir? Daha yeni neler gelmiş? Bende de genellikle öyle oluyor. Sadece bir tane açayım izleyeyimden ziyade o siteye gideyim şuna bakayım, şu da varmış, bu nasıl bir şeymiş acaba gibi girip neredeyse hiçbir videoyu tam izlemeden içerisinden belli başlı dakikaları seçerek ilerlediğin oluyor. Genellikle böyle oluyor.” (E2, 23)

3.5.3. Tüketim Araçlarındaki Değişim

Geçmiş yıllarda hem pornografiye erişimin daha meşakkatli olması, hem de az sayıda içeriğin mevcut olması bağımlı davranış düzeyini sınırlayan veya geciktiren bir etken olarak değerlendirilebilir. Bugün geçmiş on yıllara göre akıllı telefon aracılığıyla çok kolay ve risksiz şekilde pornografik içeriklere ulaşılabilir. İçeriklerin neredeyse sınırsız olduğu bugünlerde katılımcıların farklı türlere ve aşırılık içeren cinsel deneyimlere bilinenden farklı yöntemlerle erişmeye çalıştığı görülmektedir. Örneğin K2 aşırılık içeren videolara ulaşmak adına sıradan bir internet kullanıcısının kolaylıkla erişemeyeceği DarkWeb’i kullandığını şöyle belirtmektedir:

“Ve bir gün hani kafayı artık o kadar bozmuştum ki. Hani bu darkweb’e ve nasıl ulaşabileceğimi ve hani orada daha hoşuma gidebilecek, bana yetebilecek şeyler bulabileceğimi düşündüğüm için onu nasıl ulaşabileceğimi araştırmaya başladım.” (K2, 22)

K6 ise bağımlılık süreci içerisinde filmlerden amatör içeriklere doğru değişimi şöyle ifade etmektedir:

“Önceden mesela büyük prodüksiyonların çektiği filmleri izlerken zamanla onlar beni tatmin etmemeye, daha çok amatöre doğru yönelmeye başladım. Daha çok gerçeklik aradım yani.” (K6, 25)

İnternet bağlantısının yeterli olmadığı veya erişim yollarının gelişmediği yakın dönemlerde katılımcıların pornografik içeriklere düşük kaliteli videolar, dergi ve gazete gibi basılı materyaller aracılığıyla ulaştığı aktarılmıştır.

“Bir gazete vardı eskiden şok gazetesi. Mesela bakkala vesaire gittiğimizde ona dikkat ederdim. Onda biraz daha açık seçik kadın görüntüleri oluyordu. Gazetede yayınlanabilecek kadar mesela ona dikkat ediyordum bakkala gittiğimiz zaman.” (K1, 29)

Pornografik içeriklere erişimi hem zaman hem mekân anlamında kolaylaştıran, gencinden, yaşlısına, erkeğinden kadınına, yoksulundan zenginine her kesimin bu içeriklere ulaşımı eşit derecede mümkün hale getiren akıllı telefonlar olmuştur. Önceki dönemlerde şehrin herkes tarafından bilinen yerlerinde yer alan +18 sinemalar, VCD, DVD veya kasetler, erotik dergiler veya magazin gazeteleri gibi araçlara ulaşmanın zahmeti ve riski, yerini istenilen her yer ve zamanda “rahatlıkla ve güvenilir” şekilde ulaşılabilen akıllı telefonlara bırakmıştır.

“Yani telefonum olsun kulaklığım olsun tamam benim için.” (K3, 19)

“Liseye başladığım dönemde mi neydi? O zaman ilk akıllı telefonum olduğunda iki yıl izlemeye başlamışım. O zamanlar başladı ve böyle devam etti.” (K4, 18)

3.5.4. Tüketim İçeriklerinde Değişim

Porno içeriği tüketimine bir tercih olarak başlayan, bundan vazgeçmek istedikleri ilk anda ise bunun zorunluluğa dönüştüğünü ve bağımlı olduklarını anlayan kişilerin yaşadıkları en önemli değişim, pornografik içeriklerin kategorilerine yöneliktir. Tolerans gelişiminin en önemli göstergelerinden birisi kullanıcıların içerik tercihleri üzerinden görülmektedir. Katılımcıların bu değişime yönelik ortak yaklaşımı daha fazla arzu duyma ve daha yüksek bir tatmin sağlama isteğidir. Katılımcıların bazıları bu tatmin duygusunu kadınların acı çektiği, işkenceye varan ve şiddeti normalleştiren içeriklerle sağlayacağını düşünürken bazıları çocuk pornosu, hayvan pornosu veya eşcinsel içerikli pornolar yoluyla bunu sağlama yoluna gittikleri görülmektedir.

Tolerans gelişiminin boyutları katılımcıların ilk izledikleri içerikler ile bağımlılığa evrilen süreçte izledikleri karşılaştırdığında daha iyi anlaşılacaktır. Örneğin katılımcıların önemli bir kısmı ilk izledikleri içeriklerin; soft, romantik, erotik olduğunu; ilerleyen süreçlerde hard, fetiş ve pornografik içeriklere yönelik istek ve arzularının arttığını şöyle ifade etmektedirler:

“Normal düz içeriklerden başladım. Normal cinsel birleşme olan içeriklerden sonrasında biraz daha farklı farklı içeriklere yöneldim. Anal içerikler olabiliyor. Kadınların aslında hoş hissetmeyeceği içerikler. Onun haricinde BDSM diye bir kategori var işte kırbaçlama... Mesela o kategoride oluyor. Veyahut kadının işte kol, elinin, kolunun bağlanması gibi şeyler olabiliyor. Kadına zarar verilen şeyler olabiliyor. Yani orada herhalde insanın akli cinsel birleşmeden

ziyade oradaki karşı tarafın zayıf görünmesinden mi hoşlanıyor bilmiyorum. Ama o tür içerikler genellikle. Daha ağır, daha karmaşık, belki daha uzun videolar olabilir.” (E2, 23)

“Yani ilk mesela direk porno yazdım, yazıyorum yani direk onları izlerken şu an içeriklerim çok fazla değişti. Zaten beni en çok yıpratana da o yani. Bir kadın savunucusu olmak isteyen ben, bu zor içeriklere girmeye başladım. Zor yani daha hard. Kadınlara karşı zor kullanılan tüm içerikler. Evet onları izler oldum sadece. Diğerleri beni tatmin etmiyor gibi. Hani bunu birçok kişiden de duymuşsunuzdur. Yani çok fazla. Bu bağımlılık süreci yaşayan insanlar bir dönemden sonra bu tür basit içerikler onları tatmin etmemeye başlar ve farklı içeriklere kaymaya başlanır. Bende de öyle bir şey oldu. Yani o düz sade bir şey beni tatmin etmiyor artık.” (K3, 19)

İnsanların ne tür pornografi tükettiğini ve bu tüketimlerin ortak özellikler taşıyan gruplar oluşturup oluşturmadığını sorgulayan bir araştırmada (Hald & Štulhofer, 2015) cinsiyet ve cinsel yönelim arasında tüketim kalıplarında önemli farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Fakat bu araştırmadan elde edilen bulgular aracılığıyla hem erkek hem de kadın katılımcıların bazıları, bağımlılık sürecinin ilk zamanlarında heteroseksüel pornografik içerik tüketirken sonrasında homoseksüel içerikleri tüketmeye başlamalarının sebeplerini şöyle dile getirmektedir:

“Tabii ki önceden okuduğum şeyler artık bana eskisi kadar o iyi duyguyu yaşatmadığı için gittikçe daha farklı hikayeler okumaya başlıyordum. Mesela ilk başlarda okurken bile sadece evli çiftlerin cinsel hayatını okurken, sonrasında sevgililerin, sonrasında arasında hiçbir şey olmayan insanların, sonrasında aynı cins insanların gibi böyle çok farklı çeşitli insanların ilişkilerini okudum. Ve her seferinde bir adım daha öteye giderek aynı duyguya erişebilir oldum. Yani aynı hikâyeyi okuyarak birden fazla kez aynı duyguyu yaşayamıyorum.” (K4, 18)

“Genelde gey pornosu izliyordum. Ve hani bunun da böyle şeyi dozu sürekli mesela ilk başta daha somut şeyler izlerken hani ilerledikçe daha vahşi şeyler izlemek istiyorsun. Ben de bu şekilde daha vahşi ne izleyebilirim yolundan hani sürekli bir arayış içindeydim... Yani daha sert olan şeyler ya da altta olan kişinin acı çektiği şeyler. Ya mesela ben onları izlerken hep üstte olan kişinin yerinde olmak isterdim. Niye bilmiyorum. Hani o alttaki kişiyi ağlatan, kötü hissettiren kişi olmak isterdim. ... Bilmiyorum hani ben bazen şey diye düşünüyordum hani. Bu gey pornoya bu şekilde yönelme acaba hani alttaki kişinin de erkek olup, alttaki kişinin de bir şekilde acı çekiyor olmasından kaynaklı mı diye? Onun sonrasında çok sorguladım. Hani babama olan öfkemden dolayı olabilir mi diye? Ama bilmiyorum.” (K2, 22)

“Ama bazen süreç ilerleyince erkek erkeğe ilişki olur mu diye merak edip... Çok nadir ama. Yüz PMO izliyorsam bir-iki tane yani. Bayan bayana nasıl yapıyorlar bir de ona bakalım şeklinde. Fetiş falan o kulvarda ilerliyorsun yani. Grupta çok dikkatimi çeker, kadına iki üç kişi saldırıyor, ağzına veriyor mesela.” (E3, 28)

“Bir tane çok meşhur olan bir içeriği okuyayım dedim ama gey olarak ilk kez bir şey okuyordum işte. Ondan sonra ben bu hikayeleri okuyayım dedim. Sonra çok ilginç geldi falan. Sonra normal bir şeymiş gibi oldu. Sonra aklımda kaldı. Sonra devamı geldi böyle. Ben artık o tarz videoları izledim. Zaten heteroyum hâlâ kendimi lezbiyen gey falan gibi hissetmiyorum ama işte şey orda o benim hoşuma gidiyordu. Bir anda kendimi onun içine çekilirken buldum.” (K6, 25)

Bir katılımcı tarafından hayvan pornosuna dair yapılan atıf bağımlılık ve istenilen tatmin düzeyinin ne boyutlara evrildiğini göstermesi açısından oldukça çarpıcıdır:

“Artık hani çok farklı kategorilere yönelmeye başladım. Bunları söylemek istemiyorum sanırım. Ne bileyim işte zoofili gibi ya da ne bileyim... Animasyonlar izliyordum daha çok animasyon şeklinde. Onun gibi şeyler izlemeye başladım. (K2, 22)

Porno siteleri çok farklı onlarca kategoriye yer verseler de içeriklerinin son zamanlarda belirli konulara odaklandığına yönelik söylemler dikkat çekicidir. Örneğin bazı katılımcılar ensest veya eş değiştirerek cinsel ilişkiye girme olarak tanımlanan swinger içeriklerinin yaygınlaştığını ifade etmiştir. Böylesi bir tespitin yanında katılımcının yüksek hazlar elde etmek istemesinin sonucunda ulaştığı seviyenin anlaşılabilmesi için de kritik bir öneme sahiptir:

“İlkinde erotik fotoğraf ya da hafif pornografik şeyler çok haz veriyor zaten. Çocukken onu fark ediyor insan. Ama zaman içerisinde şeye dönüşüyor. Artık bu halde mesela ben şu an belki de on-on iki yıldır porno izliyorum. On iki yılın da üstünde şu an mesela insan şey diyor. Hani ekstrem içerik izliyorsun, işte derleme izliyorsun, hardcore izliyorsun falan. Ya da işte olgun kategorisi vesaire. Artık bunlar da yerine göre haz vermiyor. Şimdi kategorilerde sınır yok. Hani üvey anne kategorisi bile var. Üvey kardeş kategorisi var. Mesela işte co-cold, swinger falan diye kategoriler var. Duymuşsunuzdur belki eşlerini paylaşan insanların kategorilerini. Ben izlediğimde artık tiksilmeye başlıyorum. Ama işte. ...ilk başladığında normal bir pornografik içerik hani hafif porno ya da erotik porno haz verebilirken, şu an hardcore içerikler bile haz veremiyor. Hatta insan böyle derleme falan izleyebiliyor.” (E5, 24)

“İlk zamanlarda da yani böyle on bir yaşında, on iki yaşında ensest kategorisi daha çekici geliyordu. Büyüdükçe daha da çekici gelmeye başladı. Direk yüzde yüz ona kaydım yani. Direk o kategori. O kategori olmazsa izlemem mesela o derece.” (E4, 18)

4. Tartışma

Bu araştırmada özellikle çocukluk döneminde internet erişimi imkanının olmasının ve arkadaşlık ilişkilerinin, pornografik materyallerle ve mastürbasyonla tanışmada belirleyici bir faktör olduğu ortaya çıkmıştır. Pornografi ve mastürbasyon ile ilk tanışma neticesinde sağlanan deneyimlerin arkadaş gruplarıyla paylaşılması bu bağımlılıkların yaygınlaşmasına sebep olabildiği söylenebilir. Ayrıca erkeklerin karşı cins ile kurdukları romantik ilişkilerdeki sorunlar da pornografi ile bağ kurmaya zemin hazırladığı aktarılmıştır (Wilson, 2022). Güçlü arkadaşlık ilişkilerine sahip olmayan ergenler, cinsellik konusunda ebeveynlerinden de destek göremediklerinde pornografik içeriklerle tanışmaları ya da daha başka risk faktörlerine açık hale gelmeleri mümkündür (Mete vd., 2020). Bu araştırmada da aile ilişkilerindeki çatışmaların bazı katılımcılar tarafından pornografi kullanımını tetiklediği aktarılmıştır. Çoğunlukla katılımcıların arkadaş çevresi ve kişisel merakları neticesinde bu içeriklerle tanışmanın gerçekleştiği tespit edilmiştir. Ebeveyn ilgisizliği, çocukluk dönemi yalnızlığı ve benzer problemler aile ilişkilerinin katılımcıların pornografi ve mastürbasyon bağımlılığı olmalarını görece desteklediğine dair bulgular elde edilmiştir.

Çocuk ve gençlerin ebeveynleri ile olan ilişkisinin farklı örüntülere sahip olduğu belirtilebilir. Evlilik ve aile ilişkilerinin internet pornografisinin tüketimindeki etkilerini inceleyen araştırmaları tarayan çalışmalar (Manning, 2006; Oddone-Paolucci vd., 2000) olmasına rağmen anne ve babalık ilişkilerinin ergenlerin pornografik içerik izleme davranışı üzerinden nasıl bir etkisinin olabileceğini sorgulayan bir araştırmaya rastlanamamıştır.

İlişkisel bir faktör olarak katılımcıların çocukluk döneminde kendilerini nasıl tanımladıkları da araştırma sürecine dahil edilen bir konudur. Araştırmalar, özellikle pornografik içerik tüketen ergenlerin düşük düzeyde sosyal bütünleşme, davranış problemlerinde artış, daha yüksek depresif belirtiler ve ebeveynleri ile daha az duygusal bağa sahip olduğunu göstermektedir (George vd., 2019). Çinli ergenlerin problemlerini internet kullanımının araştırıldığı bir çalışmada da (Wang vd., 2022) kadınlara kıyasla erkeklerin; depresyon halinin, uyumsuz aile ortamının,

ebeveynlerin boşanmasının, zayıf öğretmen-öğrenci ilişkisinin risk faktörleri olarak tespit edildiği aktarılmıştır.

Katılımcıların çocukluk özellikleri ile ilişkili olarak öne çıkartılan yaşam öyküleri de pornografik içeriklere ve mastürbasyon bağımlılığına yönelik yorumların ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Maruz kalınan istismar ve zorbalıklar, sınav stresinin yoğun yaşandığı dönemler ve anne baba ile sorunlu ilişkiler ergenlik döneminde katılımcıların hayatlarını zorlaştıran yaşam öyküleri olarak değerlendirilebilir. Çocukluk dönemi yaşantıları konusunda bir araştırmaya rastlanmamakla birlikte pornografi tüketiminin farklı yaş gruplarında sıklığının ve içeriklerinin değiştiğine yönelik yapılan bir araştırmada(Ballester-Arnal vd., 2022) farklı gelişim evrelerinde bağımlılık geliştirme riskini artıran bazı özel pornografik içerikler de tespit edilmiştir.

Katılımcıların pornografi ile ilişkilerinde mastürbasyon davranışı pekiştirici bir özelliğe sahiptir (Prause, 2019; Wright vd., 2022). Bu konuda katılımcıların farklı kaynaklardan bilgi sahibi olduğu aktarılmıştır. Dolayısıyla cinsellik gibi hassas bir konuda güvenilir kaynaklardan bilgi almanın gerekliliği sonucuna varılmıştır. Cinsellik eğitimi konusunda zorunlu eğitim süreçlerinde cinsel sağlığa yönelik bilgilendirici içeriklerin koruyucu ve önleyici bir role sahip olacağı belirtilebilir.

İnsan hayatındaki etkileri üzerine yeterince araştırmanın yapılmadığı bir konu olarak pornografi ilk maruz kalmada yüksek haz ve keyif verse de (Maltz & Maltz, 2022) daha sonra bir bağımlılık davranışını yansıtan örüntülere sahip olabilmektedir. Burada herhangi bir kullanıcının içeriklerden tüketebileceği yüzbinlerce pornografik videonun olduğu düşünüldüğünde bu sektörün içerik üretimi konusunda zorluk çekmeyeceği belirtilebilir. Pornografik içeriğin bu kadar çeşitli olduğu bir ortamda katılımcılar sürekli farklı içerikleri aradıklarını aktarmışlardır. Çocukluk dönemlerinde aslında kolaylıkla erişilmemesi gereken (Taylor, 2021) içeriklere maruz kalarak pornografiyi deneyimleyen katılımcılar, artık içeriklerde ve türlerde farklılık aradıklarını belirtmişlerdir. İlk deneyimleri erotik türde ve heteroseksüel içeriklerden oluşan katılımcıların, sonraları daha *hardcore* ve daha *fetiş* videoları ve eşcinsel ilişkilerin olduğu içerikleri tercih ettikleri aktarılmaktadır. Bu süreçte katılımcılar arzuladıkları içeriklere ulaşmak adına geniş bir zaman harcayarak vakitlerini geçirmekte ve yeni bir alışkanlık olarak en iyi videoyu bulma arayışına girmektedirler. Bu durum bir süre sonra arama davranışının tekrar eden, sorunlu bir özelliğini ortaya çıkarmaktadır.

5. Sonuç

Tüketilen pornografi türlerinde zaman geçtikçe farklılığa gidildiği ve her izlemede daha farklı veya daha yeni içerikler arzulanmaktadır. Tüketimin ileriki aşamasında işkence ve tecavüz içeren, hayvanların insanlarla ilişkisinin konu edinildiği ve homoseksüel içeriklerin aktarıldığı pornografi türlerinin sıklıkla tercih edilmekte olduğu anlaşılmıştır. Kendilerini porno ve mastürbasyon bağımlısı olarak tanımlayan katılımcıların farklı gerekçelerle bu sorunlu davranışı sürdürdüğü görülmektedir. Bu konuda Türkçe literatürdeki çalışmaların sınırlı olması bir zorluk ve eksiklik olarak değerlendirilebilir. Tüm dünya gibi Türkiye üzerinde de pornografi tüketiminin ve insan cinselliğine etkilerinin araştırılması bu konudaki eksikliklerin giderilmesi açısından elzemdir.

Kaynaklar

- Askun, D., & Ataca, B. (2007). Sexuality related attitudes and behaviors of Turkish University students. *Archives of Sexual Behavior*, 36(5), 741-752. <https://doi.org/10.1007/S10508-007-9186-Z>
- Ballester-Arnal, R., García-Barba, M., Castro-Calvo, J., Giménez-García, C., & Gil-Llario, M. D. (2022). Pornography Consumption in People of Different Age Groups: an Analysis Based on Gender, Contents, and Consequences. *Sexuality Research and Social Policy*, 1-14. <https://doi.org/10.1007/S13178-022-00720-Z/TABLES/4>
- Baltacı, A. (2018). Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme. *Journal*, 7(1), 231-274.
- Biggest Porn Collection | How Much Porn Does Pornhub Have. (21.09.2022). <https://www.popularmechanics.com/culture/web/a29623446/pornhub-porn-data-storage/>
- Boğa, N. (2019). Akdeniz ve Ege Bölgesinde Cinsel ve Porno Bağımlılığının Psikolojik Semptomlarla Olan İlişisinin İncelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Üsküdar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Boies, S. C. (2002). University students' uses of and reactions to online sexual information and entertainment: Links to online and offline sexual behaviour. *Canadian Journal of Human Sexuality*, 11, 77-89.
- Bruce L. Berg, H. L. (2019). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Eğitim Yayınevi. <https://books.google.com.tr/books?id=TF-zDwAAQBAJ>
- Buzzell, T. (2005). Demographic characteristics of persons using pornography in three technological contexts. *Sexuality & Culture*, 9(1), 28-48. <https://doi.org/10.1007/BF02908761>
- Buzzell, T. (2006). The effects of sophistication, access and monitoring on use of pornography in three technological contexts. 26(2), 109-132. <https://doi.org/10.1080/01639620590518988>
- Cooper, A., Delmonico, D. L., & Burg, R. (2000). Cybersex users, abusers, and compulsives: New findings and implications. *Sexual Addiction & Compulsivity*, 7(1-2), 5-29. <https://doi.org/10.1080/10720160008400205>
- Çelik, H., Başer Baykal, N., Nur, H., & Memur, K. (2020). Nitel Veri Analizi ve Temel İlkeleri Qualitative Data Analysis and Fundamental Principles. Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi-ENAD Journal of Qualitative Research in Education-JOQRE Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi-Journal of Qualitative Research in Education, 8(1), 379-406. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.16m>
- Dey, Ian. (1993). *Qualitative data analysis: a user-friendly guide for social scientists*. New York, NY. <https://www.routledge.com/Qualitative-Data-Analysis-A-User-Friendly-Guide-for-Social-Scientists/Dey/p/book/9780415058520>
- Flood, M. (2007). Exposure to pornography among youth in Australia. *Journal of Sociology*, 43(1), 45-60. <https://doi.org/10.1177/1440783307073934>
- George, M., Maheshwari, S., Chandran, S., & Rao, T. S. S. (2019). Psychosocial Aspects of Pornography. 1(1), 44-47. <https://doi.org/10.1177/2631831818821535>
- Goodson, P., McCormick, D., & Evans, A. (2001). Searching for sexually explicit materials on the Internet: an exploratory study of college students' behavior and attitudes. *Archives of sexual behavior*, 30(2), 101-118. <https://doi.org/10.1023/A:1002724116437>
- Grubbs, J. B., Stauner, N., Exline, J. J., Pargament, K. I., & Lindberg, M. J. (2015). Perceived Addiction to Internet Pornography and Psychological Distress: Examining Relationships Concurrently and over Time. *Psychology of Addictive Behaviors*, 29(4), 1056-1067. <https://doi.org/10.1037/ADB0000114>
- Häggström-Nordin, E., Hanson, U., & Tydén, T. (2005). Associations between pornography consumption and sexual practices among adolescents in Sweden. *International journal of STD & AIDS*, 16(2), 102-107. <https://doi.org/10.1258/0956462053057512>
- Hald, G. M., & Štulhofer, A. (2015). What Types of Pornography Do People Use and Do They Cluster? Assessing Types and Categories of Pornography Consumption in a Large-Scale Online Sample. 53(7), 849-859. <https://doi.org/10.1080/00224499.2015.1065953>
- Husain, O., & Trepal, H. (2021). The Elephant in the Room: Pornography Addiction and the American Muslim Community. İçinde ProQuest Dissertations and Theses. <https://www.proquest.com/dissertations-theses/elephant-room-pornography-addiction-american/docview/2540527590/se-2?accountid=25247>
- Karim, R., & Chaudhri, P. (2012). Behavioral addictions: an overview. *Journal of psychoactive drugs*, 44(1), 5-17. <https://doi.org/10.1080/02791072.2012.662859>

- Kraus, S. W., Krueger, R. B., Briken, P., First, M. B., Stein, D. J., Kaplan, M. S., Voon, V., Abdo, C. H. N., Grant, J. E., Atalla, E., & Reed, G. M. (2018). Compulsive sexual behaviour disorder in the ICD-11. *World Psychiatry, 17*(1), 109-110. <https://doi.org/10.1002/WPS.20499>
- Kraus, S. W., Rosenberg, H., Martino, S., Nich, C., & Potenza, M. N. (2017). The development and initial evaluation of the Pornography-Use Avoidance Self-Efficacy Scale. *Journal of Behavioral Addictions, 6*(3), 354. <https://doi.org/10.1556/2006.6.2017.057>
- Lam, C. B., & Chan, D. K. S. (2007). The use of cyberpornography by young men in Hong Kong: Some psychosocial correlates. *Archives of Sexual Behavior, 36*(4), 588-598. <https://doi.org/10.1007/S10508-006-9124-5>
- Malki, K., Rahm, C., Öberg, K. G., & Ueda, P. (2021). Frequency of Pornography Use and Sexual Health Outcomes in Sweden: Analysis of a National Probability Survey. *The Journal of Sexual Medicine, 18*(10), 1735-1751. <https://doi.org/10.1016/j.jsxm.2021.08.003>
- Maltz, W., & Maltz, L. (2022). *Porno Tuzağı: Pornonun Yol Açtığı Sorunların Üstesinden Gelmek İçin Temel Bir Rehber. Ciss Kitap.*
- Manning, J. C. (2006). The Impact of Internet Pornography on Marriage and the Family: A Review of the Research. *Sexual Addiction & Compulsivity, 13*(2-3), 131-165. <https://doi.org/10.1080/10720160600870711>
- Mattebo, M., Larsson, M., Tydén, T., & Häggström-Nordin, E. (2014). Professionals' perceptions of the effect of pornography on Swedish adolescents. *Public health nursing (Boston, Mass.), 31*(3), 196-205. <https://doi.org/10.1111/PHN.12058>
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative Research: A Guide to Design and Implementation (JOSSEY-BASS HIGHER & ADULT EDUCATION SERIES)*. 320. https://books.google.com/books/about/Qualitative_Research.html?id=tvFICrgcuSIC
- Mete, B., Söyler, V., Pehlivan, E., Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Ç., İl Sağlık Müdürlüğü Halk Sağlığı Başkanlığı, B., & Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı, İ. (2020). Adölesanlarda Sigara İçme ve Madde Kullanma Prevalansı. *Bağımlılık Dergisi, 21*(1), 64-71.
- Mitchell, K. J., Becker-Blease, K. A., & Finkelhor, D. (2005). Inventory of problematic Internet experiences encountered in clinical practice. *Professional Psychology: Research and Practice, 36*(5), 498-509. <https://doi.org/10.1037/0735-7028.36.5.498>
- Mitchell, K. J., Wolak, J., & Finkelhor, D. (2007). Trends in youth reports of sexual solicitations, harassment and unwanted exposure to pornography on the Internet. *The Journal of adolescent health : official publication of the Society for Adolescent Medicine, 40*(2), 116-126. <https://doi.org/10.1016/J.JADOHEALTH.2006.05.021>
- Morrison, T., Bearden, A., Harriman, R. L., Morrison, M., & Ellis, S. R. (2004). Correlates of Exposure to Sexually Explicit Material among Canadian Post-Secondary Students. *undefined*.
- Müller, K. W., Glaesmer, H., Brähler, E., Woelfling, K., & Beutel, M. E. (2013). Prevalence of internet addiction in the general population: results from a German population-based survey. *33*(7), 757-766. <https://doi.org/10.1080/0144929X.2013.810778>
- Nestler, E. J. (2005). Is there a common molecular pathway for addiction? *Nature neuroscience, 8*(11), 1445-1449. <https://doi.org/10.1038/NN1578>
- Neverfap Akademi. (t.y.). *Hakkımızda* (18.06.2023), <https://neverfapakademi.com/hakkimizda/>.
- Odone-Paolucci, E., Genuis, M., & Violato, C. (2000). A meta-analysis of the published research on the effects of pornography. *İçinde The changing family and child development.* (ss. 48-59). Ashgate Publishing Ltd.
- Özdemir, M. (2010). Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11*(1), 323-343.
- Peter, J., & Valkenburg, P. M. (2011). The Use of Sexually Explicit Internet Material and Its Antecedents: A Longitudinal Comparison of Adolescents and Adults. *Archives of Sexual Behavior, 40*(5), 1015. <https://doi.org/10.1007/S10508-010-9644-X>
- Prause, N. (2019). Porn Is for Masturbation. *Archives of Sexual Behavior, 48*(8), 2271-2277. <https://doi.org/10.1007/S10508-019-1397-6/METRICS>
- Sabina, C., Wolak, J., & Finkelhor, D. (2008a). The Nature and Dynamics of Internet Pornography Exposure for Youth. *CyberPsychology & Behavior, 11*(6), 691-693. <https://doi.org/10.1089/cpb.2007.0179>
- Sabina, C., Wolak, J., & Finkelhor, D. (2008b). The Nature and Dynamics of Internet Pornography Exposure for Youth. *CyberPsychology & Behavior, 11*(6), 691-693. <https://doi.org/10.1089/cpb.2007.0179>

- Svedin, C. G., Åkerman, I., & Priebe, G. (2011). Frequent users of pornography. A population based epidemiological study of Swedish male adolescents. *Journal of Adolescence*, 34(4), 779-788. <https://doi.org/10.1016/J.ADOLESCENCE.2010.04.010>
- Taylor, K. (2021). 'Accessing something that's meant to be inaccessible': pornography viewers' reconciliation between early pornographic memories and pornography's perceived risk. *Porn Studies*, 8(1), 39-57. <https://doi.org/10.1080/23268743.2020.1736609>
- Ünüböl, H., Ünüböl, B., Tutgun Ünal, A., Hızlı Sayar, G., Üniversitesi, Ü., & Bilimleri Üniversitesi, S. (2023). Siber Pornografi Kullanım Envanteri-9'un Türkçe Geçerlilik ve Güvenirlik Çalışması. *Bağımlılık Dergisi*, 24(4), 448-460.
- Volkow, N. D., Wang, G. J., Fowler, J. S., Tomasi, D., Telang, F., & Baler, R. (2010). Addiction: Decreased reward sensitivity and increased expectation sensitivity conspire to overwhelm the brain's control circuit. *BioEssays : news and reviews in molecular, cellular and developmental biology*, 32(9), 748. <https://doi.org/10.1002/BIES.201000042>
- Wang, Y., Jiang, L., Jing, T., Chen, Q., Ma, S., Guo, J., & Wang, X. (2022). Risk Factors of Addictive Internet Use Among Rural Chinese Adolescents: from a Cumulative Risk Perspective. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-19. <https://doi.org/10.1007/S11469-022-00930-X/TABLES/4>
- Waters, J. (2014). Snowball sampling: a cautionary tale involving a study of older drug users. 18(4), 367-380. <https://doi.org/10.1080/13645579.2014.953316>
- Wilson, G. (2022). Pornodaki Beyniniz İnternet Pornografisi ve Bağımlılık Bilimi. Ciss Kitap.
- Wright, P. J., Tokunaga, R., & Herbenick, D. (2022). Pornography, Masturbation, and Relational Satisfaction. <https://doi.org/10.1080/00224499.2022.2131705>
- Ybarra, M. L., & Mitchell, K. J. (2005). Exposure to internet pornography among children and adolescents: a national survey. *Cyberpsychology & behavior: the impact of the Internet, multimedia and virtual reality on behavior and society*, 8(5), 473-486. <https://doi.org/10.1089/CPB.2005.8.473>
- Yıldırım, A., & Simsek, H. (1999). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri (11 baskı: 1999-2018).
- Zattoni, F., Gül, M., Soligo, M., Morlacco, A., Motterle, G., Collavino, J., Barneschi, A. C., Moschini, M., & Moro, F. D. (2021). The impact of COVID-19 pandemic on pornography habits: a global analysis of Google Trends. *International Journal of Impotence Research*, 33(8), 824-831. <https://doi.org/10.1038/s41443-020-00380-w>
- Zimbardo, P., & Coulombe, N. D. (2017). Bitik erkekler. Teknoloji erkeklği nasıl sabote etti. Çev. (T. Yalur). Pegasus Yayıncılık.

Extented Abstract

Introduction

Since the mid-1990s, researchers have begun to study pornography and addiction. In these times, access to pornography has become easier with the increased processing capacity and easier usability of personal computers, and the widespread use of internet access and portable smart devices. Pornographic content, previously limited to printed magazine and newspaper formats, has become mostly available online, especially after the 2000s. Pornhub, a pornography website, states that it has 11 petabytes of data and that it may take 7000 years to watch this content. In addition, with the report they published in 2019, it is stated that the visits to the site almost tripled compared to 2013. Apart from this, it is also stated that the tendency to search and watch pornographic content via the internet has increased during the COVID-19 global epidemic and quarantine and curfews. The purpose of this research is to try to understand how watching pornography and accompanying masturbation turn into a behavioral addiction. For this purpose, data were collected from a study group of six men and six women. This research is one of the first studies in Turkey to address experiences regarding pornographic content consumption and masturbation acquisition. This research aims to examine the first experiences of consuming pornographic content, the processes that evolve into addiction, consumption rituals and the habits that accompany these processes.

Method

Interviews were conducted with a semi-structured questionnaire. Qualitative research method was preferred. The phenomenological approach has been adopted. 12 participants, 6 men and 6 women, who identified themselves as pornography addicts through Neverfap, a self-help group that aims to raise awareness against all addictions, especially pornography, and to gain immunity against addictions, were included in the study. Snowball sampling method was used to identify all participants. To reach the first participant, attempts were made to contact the Neverfap group through its social media accounts and self-help groups on social media platforms such as Telegram or Facebook.

Research data was collected through interviews using a semi-structured interview form. The interviews were planned to last approximately 45 minutes and were conducted online. No psychological interviews were conducted with the participants. The participants were not questioned about any previous psychological diagnosis. The interviews were audio recorded and transcribed and made ready for analysis. Vocal consent was obtained from the participants to participate in the research. The data obtained were classified thematically and interpreted according to the descriptive analysis technique. For this purpose, in the first stage, the data consisting of voice recordings were transcribed into written text. Then, the written texts were read again and prepared for the coding phase. During the coding process, the participants' statements were themed as in-vivo coding without any changes. During the category creation process, it was questioned under which categories the codes could be collected. At this stage, it is recommended to create categories that are comprehensive, suitable for the purpose of the research, where the codes are distributed in a single category and the codes are related to each other. It is also recommended to convey the relationship between categories and codes with visuals. Categories were created taking these suggestions into consideration.

Results

The findings include the experiences of the participants, their consumption behaviors and their relations with pornography. Participants are introduced to pornography at an early age. Friends and personal curiosity are decisive in getting acquainted with pornography. It was reported that the majority of the participants had problematic relationships with their parents. Some participants cited their childhood experiences, parental relationships and the emotional state that develops due to adolescence as the cause of pornography addiction. It has been stated that pornographic content is accessed from mobile devices. While it is reported that the first consumptions are erotic content, later viewings are hardcore content with torture and harmful relationships. Social media is effective in the pornography addiction process. It was stated that the "Whatpadd" site, where written erotic content is shared, was visited by female participants in particular. While pornographic content is consumed for the purpose of sexual pleasure in the first experiences, consumption takes place in order to see new and different kinds of content in the future. The development of tolerance to pornographic content includes features similar to other types of addiction. It has also been reported that the types of pornography consumed vary over time and that different or newer content is desired with each viewing. Recently, it has been reported that pornography types that include torture and rape, the relationship between animals and humans, and homosexual content are desired.

The limited number of studies in Turkish on this subject can be considered a difficulty and deficiency. Researching pornography consumption and its effects on human sexuality in Turkey, as in the whole world, is essential to eliminate the deficiencies in this regard. For this reason, increasing the number of national peer-reviewed journals and books on the social dimensions of sexuality will lead to the creation of new discussion topics in the field of social sciences.

Ek1: Etik Kurul İzni

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ
ETİK KOMİSYONU
BAŞVURU DEĞERLENDİRME FORMU

	ARAŞTIRMANIN ADI	Pornografik İçerik Tüketici Bireylerin Özellikleri ve Bağımlılık Deneyimleri
	ARAŞTIRMANIN TÜRÜ	☐ Anket/Ölçek/Skala Çalışması ☐ Gözlemsel Çalışma ☒ Niteliksel Çalışma ☐ Diğer
	GELEN EVRAK SAYISI ve TARİHİ	E-88148187-050-120321 sayılı yazı
	YÜRÜTÜCÜ/DANIŞMAN (Unvan, Ad-Soyad, Kurum, Bölüm)	Arş.-Gör. Dr. Habibullah AKINCI Yozgat Bozok Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi-Sosyal Hizmet Bölümü
	ARAŞTIRMACILAR (Unvan, Ad-Soyad, Kurum, Bölüm)	
	ARAŞTIRMACILAR (Unvan, Ad-Soyad, Kurum, Bölüm)	

KARAR BİLGİLERİ	KARAR NO:01/33	TARİH: 25.01.2023
	Yukarıda bilgileri verilen Etik Komisyonu başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş çalışmanın başvuru dosyasında belirtilen merkezlerde gerçekleştirilmesinde etik sınıca <u>bulunmadığına</u> karar verilmiştir.	
	Değerlendirme Sonucu	
	☒	Uygundur
☐	Düzeltilme gereklidir (Açıklayınız)	
☐	☐ Düzeltmeleri görmek istiyoruz ☐ Düzeltmeleri görmemize gerek yok	
☐	Uygun değildir (Açıklayınız)	
	Açıklama	

CALIŞMA ESASI	Yozgat Bozok Üniversitesi Etik Komisyonu Yönergesi
---------------	--

ETİK KOMİSYONU ÜYELERİ

Prof. Dr. Mehmet SAĞLAM Etik Komisyonu Başkanı Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi	
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe SENER TAPLAK Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Selahattin YAKUT İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi
Öğr. Gör. Gülşah DOLU Sorgun Meslek Yüksekokulu Öğretim Elemanı	Dr. Öğr. Üyesi İpek ÖZBAY Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi (Görevli-İznilî)
Dr. Öğr. Üyesi Nursel ÜSTÜNDAĞ ÖCAL Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğretim Üyesi (İznilî)	